

Editura NEUMA
Strada Libertății, nr. 188
Apahida, Județul Cluj

Editor: Andrea H. Hedeș
Copertă și DTP: Gelu Iordache

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RĂDUCAN, PUIU
Cearcănele oglinzii : proză scurtă / Puiu Răducan ;
pref. de Zenovie Cârlușea. - Apahida : Neuma, 2024
ISBN 978-630-6592-64-7
I. Cârlușea, Zenovie (pref.)
821.135.1

Puiu Răducan

CEARCĂNELE OGLINZII

Prefață:
Zenovie Cârlușea

Editura
NEUMA
2024

Cuprins

Autoscoopiile unui poligraf	5
Comoara din oglindă	9
Ridurile oglinzii	13
Lacrimile oglinzii	15
Fundul oglinzii	17
Îmblânzirea oglinzii	19
Potopul din oglindă	21
Tupeul oglinzii	23
Oglinda sărată	26
Cioburi de oglindă	29
Tineretea oglinzii	31
Somnul oglinzii	32
Oglinda Dunării	34
Oglinda Brădișorului	36
Ochii oglinzii	38
Surâsul oglinzii	40
Blestemul oglinzii	42
Cearcănele oglinzii	44
Plânsul oglinzii	46
Singurătatea oglinzii	48
Oglinda pasăre	50
Pervazul oglinzii	52

Adâncul oglinzii	54
Năravul oglinzii	56
Oglinda Țepeștiului	58
Sărutul din oglindă	60
Rugăciunea din oglindă	62
Crucea din oglindă	65
Oglinda, izvornița luminii	67
Câinele din oglindă	70
Iepurele din oglindă	73
Ochiul de lumină din sfârcul oglinzii	76
Pofta din oglindă	79
Ferestrele oglinzii	82
Comoara din oglindă	85
Culoarea visului din oglindă	87
Biserica din oglindă	90
Pacostea din oglindă	93
Lacul din oglindă	97
Plimbarea din oglindă	100
Oglinda și colacul de salvare	103
Iarna oglinzii	106
Pasărea din oglindă	109
Umbra din oglindă	111
Ideea din oglindă	114
Vântul din oglindă	118
Ghinionul din oglindă	120
Oglinda din sufrageria sufletului	123

Părerii despre oglinzile mele

Oglinda - Mihai Vicol	129
Depresia luminii - Dan Șalapa	130
Tema oglinzii - Roxelana Radu	132
Gânduri despre oglinzi - Lucia Ileana Pop	134
Oglinda, o temă inspirată - Prof. Elena Agiu Neacșu	136
Oglinzi - Elena Agiu Neacșu	138
Povestea oglinzilor - Camelia Paleologu	140
Poemele în proză despre „reflecțiile oglinzilor” - Al Florin Țene	142
Contemporan cu propria vârstă - Răfila Radu	147
„Cearcănele oglinzii” - punte către inima cititorului - Dr. Gabriela Valentin Popescu	148
Omul de cultură... Prof. Constantin Geantă	151

Autoscopiile unui poligraf

Când l-am vizitat, în vara trecută, la reședința sa din Băile Olănești, de pe terasa căreia îți poți scărda privirea în apa limpede a râului care vine din albia pietroasă, lăsând pe dreapta mai cunoscutele izvoare nr. 24, 5, 7 și 14, dl Puiu Răducan (n. 28 iulie 1951, Tetoiu-Țepești, jud. Vâlcea) m-a pus în temă cu câteva proiecte pe care avea să le realizeze mai repede decât aș fi crezut.

Avea în lucru, la tipografia instalată la etajul întâi, o carte de proze scurte și plănuia să editeze o primă culegere de studii și eseuri pe varii teme sub genericul „Colocviile Mircea cel Bătrân”, care a și apărut în respectiva Editură „Mircea cel Bătrân” (2023, 548 p., format A 4), cu o prefață semnată de acad. Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Române.

Ne-am luat cu vorba... culturală, dar trebuie subliniat faptul că autorul este un partener de inepuizabilă energie și pasiune, mereu „pe roți” (are motor pe măsură!), colindând Țara, de la Satu Mare, Alba Iulia, Sibiu, la Râmnic, Pitești, Craiova, Tg.-Jiu, Drobeta, București etc. și trecând, nu rareori, la prietenii săi din Basarabia, Transcarpatia și Banatul sârbesc...

„Îmi este tare dragă Oltenia mea, cea sprijinită de mânăstirea Cozia, de coloana lui Brâncuși, de Cetatea Severinului și de Câmpia de la Rovine”, scria recent, într-un editorial, dl Puiu / Gheorghe Răducan.

Această carte începe cu proza-eseu de rezonanță programatică (un fel de „ars poetica” în materie), Comoara din oglindă, invocând tema, simbolul, motivul, în general, semnificația „oglinzii”, concluzionând: „Oglinda este, deci, un simbol al cunoașterii de sine și al înțelepciunii, o poartă mistică între realitate și iluzie. Este semnul eului ce vrea să-și privească adevărata esență.”

Spre această „esență”, întru revelarea ei, ne invită aceste frumoase proze scurte, investigând la modul reflexiv-ironic, „ridurile”, „lacrimile”, „fundul”/ fundalul etc., pentru a reflecta, apoi, în aceeași manieră fantezist-ironică și umoristică, de un subtil sarcasm, asupra nevoii urgente de „îmblânzire” a oglinzii.

Căci, „potopul din oglindă” are, desigur, și „tupeul” de a-l chema pe autor la „judecata” vizuală, toată cartea fiind un fel de chemare la... scaunul de judecată, punându-l pe autor în fața acestui „obiect” de reflectare, de devoalare a sinelui, de demistificare, cu un consacrat termen-concept derridian, de „deconstrucție”, până la esențialitatea liminară, de esență onto-gnoseolo-

gică. Și autorul se mărturisește, fără a da răspunsuri, adică nu face decât „să pună întrebarea” și să „reflecteze” pe seama a ceea ce vede zilnic în generoasa „oglinză”...

Iată un fragment din proza inițială, Comoara din oglindă (p.82-83), în care, conformă cu maniera creativității, observația rezonază cu nostalgii și melancolii ale vârstei, intertextualitatea trimitând la labișiana „moarte a căprioarei”, o metaforă-simbol ce poate defini cerul învolburat al acestor autoscopii prozastice:

„De afară, un miros de tei (de, este vremea lui), pătrunde pe terasă și-apoi în camera de scris.

Mereu, când trec pe sub teii înfloriți, îmi zic:

- Doamne, ăștia mă răpesc!

Sub pălăria cerului mă desfăț cu prune coapte, toate în formă de inimioară (din pomișorii luați de la Myky, din Serbia), dar și cu pere oarzăne din lăstarii (cu ani în urmă luați) din dealul Chiciura, pe unde mi-am lăsat copilăria. Într-un păr, luat tot din satul care m-a născut, Țepești, înalt cât casa acum, am altoit opt feluri de pere, dintre care trei de la Țepești.

Au rod serios.

Mănânc și plâng!

Plâng și mănânc! (s.n.)

Îmi amestec chipul de-acum cu cel care vine și-mi privesc din nou oglinda.

Vai, în ea e o comoară! Se uită sinceră la mine.

Of, am recunoscut-o!

Este comoara mea!”

Vorba autorului: „De mă veți căuta, sunt pe luciul oglinzii din Țepești”...

Dar și în acest freamăt de imagini din oglinda sufletului, trecând zilnic prin această „junglă” de reflecții și „oază” de revelații, făcând în consecință o bună literatură...

Zenovie Cârlușea

Tg.-Jiu, 08.08.2024

Comoara din oglinzi

Oglinzile au însoțit societatea umană încă din cele mai vechi timpuri. Se presupune că Arhimede a incendiat flota romană cu ajutorul unor oglinzi, iar celebrul far din Alexandria folosea oglinzi uriașe pentru a indica drumul spre port.

Primele oglinzi din lume au fost realizate în urmă cu mai bine de 5000 de ani, însă nu aveau nimic în comun cu oglinzile de astăzi. Acestea erau realizate din bronz sau argint șlefuit și aveau formă ovală. Erau utilizate cel mai adesea în Egipt și în China.

Abia în secolul XII a apărut oglinda pe care o cunoaștem astăzi. Aceasta era fabricată de sticlarii din Murano și era atât de importantă pentru venețieni, încât toți cei care divulgau secretul confecționării oglinzii erau condamnați la moarte. Până în secolul XVII, din cauza acestei legi atât de stricte, producția de oglinzi a rămas sub monopol venețian.

Astăzi, oglinzile sunt produse peste tot și majoritatea sunt realizate prin pulverizarea unui strat subțire de argint pe sticlă. Pe lângă numeroasele beneficii practice pe care le aduc, oglinzile au reușit să dezvolte și o adevărată

simbolistică în jurul lor, precum și foarte multe superstiții.

Care este simbolistica oglinzilor?

Conform multor tradiții, oglinda reprezintă adevărul, sinceritatea și conștiința. Multe religii au preluat oglinda drept element esențial în tot procesul vieții, motiv pentru care este regăsită în mâinile suveranului indo-budist al împărăției morților, care o folosește pe post de oglindă a Karmei, precum și în numeroase culturi în care este un semn al armoniei, un simbol al purității sau un semn al ghinionului.

Datorită analogiei întâlnite adesea, în care oglinda este similară apei, aceasta este folosită foarte des în scopuri magice.

Simbolistica oglinzii diferă foarte mult de la cultură la cultură, de multe ori fiind în contradicție totală. Totuși, oglindă a pătruns cumva în majoritatea culturilor și a avut o influență puternică asupra oamenilor. Tocmai din acest motiv, de-a lungul timpului s-au dezvoltat și numeroase superstiții.

Care sunt cele mai populare superstiții legate de oglinzi? Pe baza unei credințe populare care spune că în oglindă nu se reflectă omul, ci o dublură malefică a sa, s-au dezvoltat extrem de multe superstiții. Multe dintre ele sunt prezente și în România și sunt puternic înrădăcinate în credința fiecăruia dintre noi:

- Spargerea oglinzii este un lucru extrem de neplăcut, deoarece aduce 7 ani de ghinion pur. Superstiția a fost dezvoltată de-a lungul timpului pe baza credinței strămoșești că oglinda găzduiește sufletul omului. Practic, spargerea oglinzii înseamnă distrugerea sufletului;

- Dăruirea unei oglinzi îi aduce ghinion celui care o primește;

- Persoanele urâte care se privesc în oglindă pot cauza spargerea acesteia;

- De asemenea, aduce ghinion să stai noaptea în fața oglinzii sau să te uiți în oglindă la lumina lumânărilor;

- Dacă vrei să descoperi încarnările satanice, trebuie doar să le pui în față o oglindă. Acestea nu suportă să își vadă oglindirea.

Cu siguranță, oglinzile sunt parte a societății noastre și vor fi în continuare un element important din viața de zi cu zi. Cu toate superstițiile, este bine să ai cel puțin o oglindă în casă, deoarece ajută la obținerea ideii de spațiu și te ajută să îți construiești o imagine perfectă. Oglinda este deci un simbol al cunoașterii de sine și al înțelepciunii, o poartă mistică între realitate și iluzie. Este semnul eului ce vrea să-și privească adevărata esență.

Găsim motivul oglinzii și în poemul lui Mihai Eminescu, Luceafărul. Luceafărul veghează som-

nul fetei de împărat („Și când în pat se-ntinde drept / Copila să se culce, / I-atinge mâinile pe piept, / I-nchide geana dulce”), devenind „oglin-
da” viselor ei, fiindcă numai astfel se putea rea-
liza comunicarea între cei doi („El tremura-n
oglin-
dă, / Căci o urma adânc în vis / De suflet să
se prindă”).

Autorul

Ridurile oglinzii

Mi-a îmbătrânit rău oglinda. Mă uitam la ea
de dimineață când îmi dădeam barba jos!

Urâtă mai ești, fată!

Ridurile i s-au cocoțat pe frunte, iar la tâmples
este plină de ghiocei.

Râde strâmb la mine și parcă-mi șoptește:
„Fosta-i lele, cine-ai fost, acum... nu mai ai vreun
rost. Bă, îți zboară pe deasupra păsări de tinichea,
iar tu crezi că pe dedesubt mișună cârțițe de ar-
gint.”

Trezește-te!

Deși nu-mi convine, bătrâna oglindă cam are
dreptate. Mă tot zgâiesc la ea; ea, la mine, și mai
rău. Aș face-o cioburi – se zice că cioburile aduc
noroc, dar ce noroc mai mare, pe mine, ar putea
fi, decât s-apuc jumătatea vieții, luna viitoare.

73 de ani.

Ce este aia, 73? O nimica toată. O să treacă și
vara asta, cu riduri cu tot, cu ghioceii de la tâmples
cu tot, cu toți nervii cu tot, iar eu voi rămâne o
cometă care se aruncă-n hău. Voi rămâne până
când și cârcotașii vor spune: A fost un om bun!

S-o credeți voi, bă, c-o să vă las să spuneți
„c-am fost un om bun!”